

Afdeling: Bestuur en Dienstverlening
Behandelaar: Vissers, Bea
Telefoonnummer: **06 - 101 55 321**

Voorstelnr. 2192
Barneveld, 15 juni 2022
Portefeuillehouder: J.J. Luteijn

☐ Ter kennisname naar de raad
Nummer beleidsproduct:

☐ Op overzicht Bestaand beleid (website)

Onderwerp: **Samenwerking tussen Regio Amersfoort en de U10 onder de naam Metropoolregio Utrecht (MRU)**

Gevraagde beslissing:

1. kennis te nemen van bijgaande brief van de Regio Amersfoort (inclusief bijlagen) over de vorming van een Metropool Regio Utrecht (MRU)
2. in te stemmen om met het college van B&W van Nijkerk te overleggen of zij gezamenlijk met Barneveld een bestuurlijk overleg willen aangaan met de Regio Amersfoort om de bijzondere positie van de twee Gelderse gemeenten in de Regio Amersfoort te bespreken
3. in te stemmen om de gemeenteraad hierover te informeren via plaatsing van dit collegevoorstel in rubriek B van de lijst van inkomende en uitgaande stukken van de raad.

1. Inleiding

Binnen de regio Amersfoort werken negen gemeenten samen aan grote maatschappelijke opgaven. Het gaat om de zeven Utrechtse gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest en Woudenberg en de twee Gelderse gemeenten Barneveld en Nijkerk.

De afgelopen periode heeft de Regio Amersfoort gemerkt dat de regio voor het Rijk te klein is om zaken mee te doen, bijvoorbeeld als het gaat om lobby, subsidies en regiodeals. De steden Amersfoort en Utrecht, de regio Amersfoort en de regio U10 hebben daarom gesprekken gevoerd over een samenwerking tussen beide regio's. Dit heeft geleid tot een voorstel voor de vorming van de Metropoolregio Utrecht (MRU) om zo meer massa te krijgen richting het Rijk. De samenwerking binnen de MRU zal zich met name richten op economie, ruimte, wonen en mobiliteit. Dat zijn precies de onderwerpen waarop Barneveld al meedoet in de Regio Amersfoort. Het voorstel is om de afspraken vast te leggen in een licht samenwerkingsconvenant.

Binnen de U10 is al ingestemd met het besluit om als regio de naam MRU situationeel in te zetten. Het Rijk spreekt de Metropoolregio al als één regio aan, zoals in de onlangs verschenen Nationale Woon- en Bouwagenda. Bevoegdheden blijven bij individuele gemeenteraden liggen, er wordt geen (zware) nieuwe governance toegevoegd. Het voorstel is om het intern zo te regelen dat de democratische legitimiteit blijft waar die nu ook ligt, namelijk bij de individuele gemeenten. Er kan worden gewerkt met de 'coalition of the willing'. Dit is een pragmatische manier van samenwerken die gemeenten het meeste oplevert. Je investeert in tijd en middelen wanneer je verwacht dat het voor jouw gemeente zinvol is.

De samenwerkingsafspraken rondom de MRU zullen na het reces vastgelegd worden en ter besluitvorming naar de colleges van B&W gaan.

2. Beoogd effect

Akkoord gaan met de beslispunten betekent dat ons college van B&W het initiatief zal nemen om met het college van B&W van Nijkerk in gesprek te gaan over de bijzondere positie van Barneveld en Nijkerk (als Gelderse gemeenten) in de Regio Amersfoort. Tevens betekent akkoord gaan met de beslispunten dat de gemeenteraad hierover geïnformeerd zal worden.

3. Argumenten

- 3.1. *De ontwikkeling van de Metropoolregio Utrecht is bedoeld om slagkracht te organiseren en om massa te creëren in de lobby richting het Rijk en bedrijfsleven.*

De afgelopen periode heeft de Regio Amersfoort gemerkt dat de regio voor het Rijk te klein is om zaken mee te doen, bijvoorbeeld als het gaat om lobby, subsidies en regiodeals. In de communicatie richting het Rijk is de term MRU afgelopen tijd daarom al met succes gebruikt, bijvoorbeeld bij het tot stand komen van de Woondeal. In navolging hiervan zal e.e.a. na het reces geformaliseerd worden via een lichte vorm van samenwerking (via een convenant).

3.2 de gemeenten Barneveld en Nijkerk hebben als enige Gelderse gemeenten in de Regio Amersfoort een bijzondere positie.

De gemeenten Barneveld en Nijkerk werken in eerste instantie samen binnen Foodvalley. Op het gebied van ruimte, wonen, verkeer en vervoer en economische zaken werken beide gemeenten echter ook samen in de regio Amersfoort. Deze regionale samenwerking is nuttig, omdat er op de genoemde beleidsterreinen grote opgaves liggen die niet stoppen bij de grenzen van de gemeenten en ook niet bij de grenzen van Foodvalley.

Het voorstel vanuit de Regio Amersfoort is nu om aanvullend met de regio ook samen te werken met de U10. Deze samenwerking is van belang om slagkracht te organiseren richting Rijk, maar ook richting het bedrijfsleven. Tegelijkertijd willen we voorzichtig zijn met alleen maar schaalgrootte. Voor Barneveld is de herkenbaarheid van onze dorpen in de regio ook belangrijk. Het voorstel is daarom om met het college van Nijkerk te overleggen of zij gezamenlijk met Barneveld een bestuurlijk overleg willen aangaan met de Regio Amersfoort om nog eens de bijzondere positie van de twee Gelderse gemeenten in de regio te bespreken.

4. Kanttekeningen

Deelname aan de MRU biedt kansen voor Barneveld om gemeentegrens-overstijgende maatschappelijke opgaven gezamenlijk op te pakken. Dit vergroot de lobby-kracht richting het Rijk en de kans op subsidies e.d. Anderzijds betekent het vergroten van het samenwerkingsgebied dat Barneveld en haar kernen slechts nog een klein onderdeel vormen binnen het geheel. Voor Barneveld en ook Nijkerk is de afstand tot de U10 groter dan voor de Utrechtse gemeenten van de Regio Amersfoort. Voor Barneveld (en Nijkerk) is het nu des te meer belangrijk om zorgvuldig positie te bepalen.

5. Financiën

Er zijn geen financiële consequenties verbonden aan de voorgestelde besluiten.

6. Uitvoering

Zodra uw collega akkoord is, zal de gemeenteraad geïnformeerd worden. Ook zal bestuurlijke afstemming georganiseerd worden tussen de colleges van Nijkerk en Barneveld en vervolgens met de Regio Amersfoort.

7. Bijlagen

- Brief Regio Amersfoort over de vorming van de MRU
- Bijlage bij brief: PowerPoint over MRU
- Bijlage bij brief: uitnodiging Provada

Stadhuisplein 5
3811 LM Amersfoort
Postbus 4000
3800 EA Amersfoort
T 033 469 53 19

Inlichtingen
Mw. mr. K.J. Oosting
T 033 469 53 03
E kj.oosting@amersfoort.nl

Aan De colleges van B&W van de gemeenten
Amersfoort, Baarn, Barneveld, Bunschoten,
Eemnes, Leusden, Nijkerk, Soest en
Woudenberg

Onderwerp Informatie over MRU

Datum 9 juni 2022

Ons kenmerk BRA/220609BORA

Uw kenmerk

Geacht college,

Als samenwerkende gemeenten in Regio Amersfoort staan we voor grote opgaven. De druk op de woningmarkt is groot; steeds meer mensen willen in onze regio wonen en dat brengt ook de behoefte aan werk(locaties) en recreatiemogelijkheden met zich mee. Daarnaast vraagt de groei van onze regio en onze ambitie tot verduurzamen om investeringen en interventies om onze regio zowel bereikbaar als leefbaar te houden. Deze ontwikkelingen maken dat we steeds vaker een beroep willen doen op het Rijk of Europa, om in aanmerking te komen voor extra financiering.

De afgelopen periode hebben we gemerkt dat voor het Rijk de Regio Amersfoort qua schaal te klein is om zaken mee te doen. Zo kwamen we niet in aanmerking voor een regiodeal en lukte het alleen om een woondeal te krijgen, door als addendum toegevoegd te worden aan de woondeal van de regio U10. En tijdens het BO Leefomgeving eind vorig jaar gaf het Rijk aan de verstedelijkingsstrategieën van U10 en regio Amersfoort als één geheel te beschouwen, waardoor een verdere samenwerking met U10 niet alleen voor de hand ligt, maar ook noodzakelijk is.

De afgelopen periode zijn er gesprekken gevoerd tussen de steden Amersfoort en Utrecht en de regio's U10 en Amersfoort om te kijken hoe we deze samenwerking gestalte kunnen geven.

Om naar buiten toe de samenwerking nog beter te positioneren is het voorstel gedaan om deze samenwerking neer te zetten onder de naam "Metropoolregio Utrecht" (MRU). Voor het Rijk is de term Metropoolregio bekend (Amsterdam, Arnhem/Nijmegen en Rotterdam/Den Haag profileren zich ook onder de naam metropoolregio). De aanleiding om de term MRU te gebruiken ligt dus in de positionering van de regio bij het Rijk en Europa. Uitdrukkelijk is het niet de bedoeling hiermee een nieuwe grote regio te creëren: de bedoeling is om de term MRU alleen als "label/merknaam" naar buiten toe te gebruiken. We positioneren ons daarmee richting Den Haag en Europa als sterke Metropoolregio die op een vanzelfsprekende manier samenwerkt. Intern regelen we dit via afstemming en de bestaande governance van de regio's Amersfoort en U10. Dit vergt vertrouwen en het elkaar wat gunnen. Meer informatie over de MRU-vorming is opgenomen in de bijlage. Hierin is ook de samenhang met andere ontwikkelingen aangegeven.

Omdat het voorstel met betrekking tot het gebruik van de naam Metropoolregio Utrecht niets wijzigt aan de samenwerking en governance binnen Regio Amersfoort, hebben wij als BORA op 2 juni jl. ingestemd met het voorstel. De samenwerking zal zich met name richten op economie, ruimte, wonen en mobiliteit. De samenwerkingsafspraken zullen na het reces vastgelegd en aan de colleges van B&W voorgelegd worden.

Om meteen al de eerste mogelijkheid om ons als MRU te profileren te pakken en om de samenwerking te hebben “staan” tijdens het volgende BO Leefomgeving (20 juni), is afgesproken om de MRU op 15 juni a.s. te lanceren tijdens de Provada. Een uitnodiging om hierbij aanwezig te zijn is eveneens bijgevoegd. Deze is ook naar de afzonderlijke leden van de colleges van B&W verstuurd.

Wij geven u in overweging uw raad over deze ontwikkeling te informeren. Dat kan via de informatie in deze brief en de bijlage.

Met vriendelijke groet,

Het Bestuurlijk Overleg Regio Amersfoort (BORA),

Karla Oosting

Directeur/secretaris Regio Amersfoort

Lucas Bolsius,

Voorzitter Regio Amersfoort

Bijlagen: ppt MRU, uitnodiging Provada

**Regio
Amersfoort**

METROPOOL REGIO UTRECHT

Hoe en wat

INVESTEREN IN VERDERE SAMENWER- KING TUSSEN REGIO'S U10 EN AMERSFOORT OMDAT:

- wij als regio's U10 en Amersfoort sterk met elkaar verbonden zijn (bestaand 'daily urban system'),
- wij als regio's op vergelijkbare wijze werken aan vergelijkbare opgaven (duurzame groei met behoud kwaliteit) en
- wij als regio's elkaar nodig hebben om investeringen aan te trekken (versterking positionering en lobbykracht).

WAAROM DEZE BEWEGING

- Schaalniveau individuele organisaties te klein in vergelijking met bijvoorbeeld MRA (Metropoolregio Amsterdam) en MRDH (metropoolregio Den Haag – Rotterdam).
- Rijk heeft zelf de verstedelijkingsstrategieën van U10 en Regio Amersfoort aan elkaar gekoppeld.
- Een gezamenlijke inhoudelijke strategie EN profilering richting het rijk en andere partijen zorgt voor meer slagkracht.
- Voor lobby en profilering is een sterk kopstuk nodig met een goed bestuurlijk netwerk (in Den Haag).
- De vorming van de MRU draagt bij aan de verduidelijking van rollen betrokken partijen, wat bijdraagt aan effectiviteit richting het rijk en andere partijen.

SCHAAL REGIO AMERSFOORT

We hebben de afgelopen jaren gezien dat de schaal van onze regio niet afdoende is om een volwaardig en structureel samenwerkingspartner te worden van het Rijk, waardoor het in het verleden niet lukte om extra rijksmiddelen aan te trekken.

Voorbeelden:

1. Regio Amersfoort kon alleen een Woondeal sluiten, door aan te sluiten bij de Woondeal van U10;
2. Het Rijk in het BO Leefomgeving (BOL) heeft aangegeven de verstedelijkingsstrategieën van U10 (Utrecht Nabij) en Regio Amersfoort (Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort Centraal!) als één geheel te zien.

REGIO UTRECHT OOK TE KLEIN

Regio U10 heeft geconstateerd dat U10 ook te weinig “body” heeft en stelt daarom voor om met Regio Amersfoort gezamenlijk op te trekken onder de naam “Metropoolregio Utrecht”.

Doel MRU

Door samen te werken in en naar buiten te treden als de Metropoolregio Utrecht versterken we onze positionering en lobbykracht bij het Rijk en Europa, waardoor we meer proposities en investeringskansen binnenhalen met als doel de regio verder te brengen.

MAAR NIET ALLEEN DAT....

MRU is een samenhangend gebied met nationale opgaven en samenhangende sociaal-economische ontwikkelingen.

MRU vormt de draaischijf (Utrecht-Amersfoort) op het gebied van ov-spoor. In het gebied komen veel landelijke vervoersstromen samen (A1-A2-A27-A28).

Utrecht en Amersfoort profileren zich op het gebied van gezondheid en zorg, zijn samen Earth Valley. Samenhangend woningbouw-opgaven. Samenhangende arbeidsmarkt.

Met andere woorden, niet alleen omdat de 2 regio's op zich klein zijn, maar ook omdat we echt een gemeenschappelijke agenda hebben.

UITGANGSPUNTEN MRU

- De MRU is een effectief instrument voor de lobby omdat het onder de noemer metropoolregio herkenbaar en slagvaardig is voor het Rijk en partners in de regio.
- Partners in de regio werken samen, vertellen elkaars verhaal en gunnen elkaar wat.
- MRU wordt gekoppeld aan proposities en investeringen om de slagingskans voor de regio te vergroten op benoemde dossiers.
- Voor een slagvaardige MRU maken we gebruik van bestaande samenwerkingsverbanden. Bevoegdheden blijven bij individuele gemeenteraden liggen, er wordt geen (zware) nieuwe governance toegevoegd: we regelen dit intern via afstemming en de bestaande governance van de regio's Amersfoort en U10.

WAT BETEKENT DEZE SAMENWERKING

Voor Regio Amersfoort

- Inhoudelijk moet er een vorm van samenwerking zijn, nu het Rijk heeft aangegeven de verstedelijkingsstrategieën van de regio's U10 en Amersfoort als 1 geheel te beschouwen.
- Het gezamenlijk optrekken zorgt voor meer massa en levert een ingang en dus invloed waar deze er eerst niet was (bv: aan tafel bij Uned)
- Extra financieringsmogelijkheden

WAT BETEKENT DEZE SAMENWERKING

Voor andere (overheids)organisaties

- Behalve met U10 zijn er ook sterke relaties richting de regio's Foodvalley en Gooi- en Vechtstreek. Deze aansluiting blijven we zoeken.
- Bestaande andere samenwerkingen zoals binnen EBU en ROM zetten we voort.
- Provincie Utrecht is zoekend naar de eigen rol en positie ten opzichte van de MRU-samenwerking en wil met een delegatie van Regio Amersfoort in gesprek.

WAT BETEKENT DEZE SAMENWERKING

In antwoord op de vragen van de Provincie Utrecht: de samenwerking wordt ingezet vanuit de (gezamenlijke) opgaven voor wonen, werken en mobiliteit.

Hoe liggen de verhoudingen:

- De samenwerking treedt niet in de bevoegdheidsverdeling zoals die in het huis van Thorbecke is vastgelegd
- MRU: Netwerkorganisatie, lobby, behartigen van de gezamenlijke belangen van de regio's
- We blijven ook aansluiting zoeken met buurregio's Foodvalley en G&V
- Uned: programma organisatie op inhoud, gericht op uitvoering
- Samenwerking met de Provincie (RES, RMP, Woondeal, Groen groeit mee etc. zetten we voort, maar ook met anderen: EBU, ROM etc.

ONDERSCHEID U NED - MRU

inhoud

U Ned

- Rijk-regio programma organisatie
- Inhoudelijke uitwerking strategische lijn
- AO/DO/BO U Ned partijen

formele afspraken

BO MIRT / BOL

Rijk-Regio afspraken Ruimte, infra en leefomgeving

Coördinatie rijk-provincie
AO/DO/BO provincie breed

lobby

MRU

- Afstemming gezamenlijke profilering;
- Inzet richting het rijk
- Lobby

Bredere lobby/profilering

Inhoudelijk advies vanuit
rijk-regio samenwerking

Inbreng

LOBBY APART ORGANISEREN MAAKT:

- U Ned effectiever. U Ned richt zich op de inhoudelijke uitwerking van de strategische samenwerking met IenW, BZK, RWS, ProRail en NS.
- Processen lopen nu stroperig doordat inhoud, organisatiebelangen, politiek en lobby in de U Ned gremia vermengd worden.
- Daarbij is hier (U Ned) geen sprake van collectieve lobby, wat kracht vanuit MRU naar rijk versnipperd.
- Zelfde gebeurt bij regionale MIRT voorbereiding olv Provincie Utrecht. Wat hier nu ook speelt is de dubbele pet van de Provincie waarbij ze haar coördinerende rol bijvoorbeeld vermengt met haar regelgevende en OV-concessie verlenende rol.
- Een gezamenlijk verhaal, profilering en smoel vanuit de MRU zet ons steviger, consistent en effectiever op de kaart bij het rijk en meer kans op financiering voor de doorontwikkeling waar we voor aan de lat staan.

CONCLUSIE: MRU? JA!

Regio
Amersfoort

De huidige situatie vraagt veel meer om een netwerkorganisatie met bijbehorende kenmerken (contacten/gezamenlijke activiteiten bevorderen, een niet hiërarchische organisatie, in wisselende samenstellingen werken aan opgaven, tijdelijke samenwerkingsvormen, gemeenschappelijke externe identiteit, etc).

Deze vorm past beter bij alle ontwikkelingen waar we anno nu in zitten en geeft ons de mogelijkheid om veel meer kansen te benutten voor de regio.

Regio
Amersfoort

VERVOLGSTAPPEN

16 mei – 31 mei rondje burgemeesters

2 juni 2022 besluitvorming door BORA
tevens voorbereiding gesprek delegatie GS

15 juni 2022 Lancering MRU tijdens Provada

► PROGRAMMA

- Aan** Collegeleden en directeuren ruimtelijke ontwikkeling regio Amersfoort, provincie Utrecht, Economic Board Utrecht en U10
- Van** Maurits Hoeve, secretaris-directeur U10
- Datum** 8 juni 2022
- Onderwerp** Provada 2022 programma middagbijeenkomst bestuurders en directeuren 15 juni

Het succesvol aanpakken van onze gedeelde opgaven kunnen we niet alleen. We hebben partners zoals ontwikkelaars, investeerders en het Rijk hard nodig. Tijdens de Provada van 14-16 juni komt 'vastgoed Nederland' bij elkaar, in de RAI Amsterdam; de woensdag 15 juni is hierbij de dag met de focus op gemeenten en regio's.

Op woensdagmiddag 15 juni presenteren we aan de bezoekers van de Provada dan ook graag wat ons tot zo'n attractieve partner maakt. We nodigen je van harte uit om deel te nemen aan deze middag. Voorafgaand aan onze presentatie van de brede regio vindt een lunchbijeenkomst plaats voor ons als bestuurders en directeuren onderling en na afloop een netwerkborrel met ook de Provada-bezoekers.

Voor alle drie de beursdagen geldt dat je van harte welkom bent bij de stand van de regio Utrecht; hal 12, standnummer 12.23. Allereerst natuurlijk om andere mensen te ontmoeten en met hen kennis en inzichten uit te wisselen. Daarnaast verzorgen wij verschillende bijeenkomsten, pitches en presentaties, met hulp van onze regionale collega's en sprekers van buiten. Zodra het inhoudelijk Provada-programma voor de driedaagse definitief is, ontvang je dit vanuit je eigen ambtelijke organisatie.

Laat het alsjeblieft uiterlijk woensdag 8 juni, via deze [deze link](#), weten als je wilt deelnemen aan de middagbijeenkomst van 15 juni. Je ontvangt dan tijdig een toegangskaart. Vermeld bij je aanmelding alsjeblieft je naam, mailadres en eventuele dieetwensen dan wel beperkingen.

In aansluiting op de uitnodiging van 1 juni volgt hieronder het uitgewerkte programma.

Ons middagprogramma

- 13:00 – 14:15 uur **Lunch en kennismaking met elkaar als bestuurders en directeuren**
Presentatie over hoe we investeren in een gezonde groei van de regio, als gezamenlijke vooruitblik op de presentatie voor de Provada bezoekers die vanaf 15:30 uur plaatsvindt.
Presentatie intensivering en verduurzaming bestaande bedrijventerreinen middels samenwerking met de Ontwikkelmaatschappij Utrecht (NV OMU) door Sander van Schijndel en Frank Hazeleger (NV OMU). Zaal E107.

De programmering gaat verder bij de stand: hal 12, standnummer 12.23.
- 14:30 – 15:15 uur **Werken we ‘werk’ de stad uit? En gaan we alleen inzetten op ‘wonen’?**
Aan de hand van een aantal stellingen rondom werk en wonen discussieert een vertegenwoordiging van de G4 steden en ontwikkelaars over dit actuele onderwerp. Discussiepanel onder leiding van Edwin Koster, directeur Economie gemeente Utrecht. Bij de stand: hal 12, standnummer 12.23.
- 15:30 – 16:15 uur **Ontwikkelperspectief Metropoolregio Utrecht: investeer mee in gezonde groei**
De Metropoolregio Utrecht is een van de snelst groeiende regio's van Nederland. We dragen stevig bij aan de nationale woonopgave en kiezen voor duurzame mobiliteit om de regio bereikbaar en leefbaar te houden. We kiezen voor een ander perspectief op energie in een tijd van klimaatverandering. Daarnaast blijven we onderscheidend op onze landschappen en leefomgeving. Wij groeien in balans en werken daartoe samen als overheden, innovatieve bedrijven en kennisinstellingen. Maak kennis bij onze regiostand en investeer mee in een gezonde groei van de meest competitieve regio van Nederland.
Welke koers zetten wij in om op een gezonde en duurzame wijze klaar te zijn voor de grote ruimtelijke opgaven en daarbij het goede van de regio te versterken? Welke kansen biedt dit voor marktpartijen?
Presentatie door Ron Voskuilen, ontwikkelmanager Metropoolregio Utrecht. Bij de stand: hal 12, standnummer 12.23.
- Vanaf 16:30 uur **Netwerkborrel met Provada-bezoekers.**
Bij de stand: hal 12, standnr. 12.23.